

วิชาป้องกันและรักษาโรคสุกร

วัลลภ อิศวนนท์ D.V.M.

กรมปศุสัตว์และสัตว์พาหนะ

เมื่อสุกรเป็นโรคควรทำอย่างไร ?

๑. แยกตัวที่เจ็บ หรือตั้งดีว่าเจ็บ ออกจากฝูงทันที
๒. นำไปกักไว้ ณ ที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งไปถึงกันไม่ได้ จัดอาหารและน้ำไว้เฉพาะ
๓. อย่าใช้ภาชนะหรือเครื่องใช้ใด ๆ ร่วมกัน
๔. จัดการเตียงดูให้อาหาร ตัวที่ไม่เจ็บก่อน แลดูจงทำการดูแลตัวป่วยที่หลัง
๕. เมื่อจุดขจรเตียงดูตัวป่วยแล้ว รีบล้างมือและเท้าด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อทันที
๖. ระบายงานดูศพแพทย์ที่อยู่ใกล้ชิดที่สุดให้ทราบโดยเร็ว
๗. เมื่อสัตว์แพทย์ แนะนำอย่างไรจงปฏิบัติตาม
๘. ถ้าสัตว์ตายต้องรีบฝังหรือเผาทันที อย่าทำการเปิดผ่าซากศพ
๙. สัตว์ที่เจ็บหรือเป็นโรคตาย อย่าชำแหละหรือทำเป็นอาหารอย่างหนึ่งอย่างใด เพราะมี โรคบางอย่างที่สัตว์เป็นแล้ว ติดต่อกันถึงกันได้
๑๐. เชื้อโรคมียอยู่ในอุจจาระ บั้วดีด่าง โด่หิด ขมุก หรือขตาของสัตว์ที่เป็นโรค

ควรระวังให้มากในชั้น เพราะฉะนั้นเมื่อ

สัตว์ตายรีบทำความสะอาดในคอกและบริเวณ
๓๑. ในบริเวณที่สัตว์ตาย ถ้ามีโด่หิด อุจจาระหรือเประอะเปอนไปด้วยบั้วดีด่าง ต้องหาฟางหญ้าแห้งแล้วต้มและเผาเสีย หรือรดด้วยน้ำร้อนกำจัดเชื้อ หรือรดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อได้กึ่งยด

การให้ยาสุกร

สัตว์ เป็นสัตว์ที่ให้ กินยายากที่สุดเพราะ ฉะนั้นเมื่อตั้งดีว่าเจ็บ ขณะที่ยังตัวอ่อนยังไม่ทันเบ้ออาหาร ควรให้มันกินยาเอง โดย

๑. ได้คิดดูกับอาหาร
  ๒. ฉดดยในน้ำดงให้กิน
- เมื่อสัตว์เบ้ออาหารไม่กินทงนา และอาหาร ต้องจัดการให้โดยเร็วซึ่งคัมไซ ปลายเชือกข้างหนึ่ง ผูกปากคอบนบให้แน่น ปลายเชือกอีกข้างหนึ่งผูกไว้ กับคอก หรือเตา ให้สัตว์ระงัดกว่าควนิดหน่อย แล้วจัดการให้ยา หรือจะหาไม้ขนาดพอเหมาะใส่ปากไว้ ด้วยกึ่งยดคอกเมื่อเอายาใส่ปาก แล้วจึงดึงไม้ ออก ถ้ายาทให้มันเบนยาน่าก้อย่าให้ขณะที่ สัตว์ตั้งดีขงร้อง เพราะเมื่อสัตว์ร้องหลุดคอบนบเปิดช่องกวาง ยาอาจเข้าไปทาง

หอดอดมตกไปถึงปอด สุกรอาจตายทันที เพราะเช่นนั้น ต้องรอให้สุกรหยุดตั้งเสียงร้องเสียก่อนแล้วจึงให้ยา

วิธีป้องกันโรค

การป้องกันโรค ซึ่งเกิดจากเชื้อโรค หรือแบคทีเรีย

๑. หมั่นฉีดวัคซีนคอกและรักษาความสะอาดอยู่เสมอ

๒. อย่าให้หมูหนึ่งผัวใด เว้นแต่คนเดียว คดอดจนกระทั่งสิ้นชและสัตว์เดียดอื่น ๆ เข้าไปพุดกพุดานในบริเวณที่เลี้ยงสุกร

๓. สุกรที่ซอมมาใหม่หรือนำกลับจากการแสดงงานประกวด ควรล้างตัวและเท้าด้วยสบู่ หรือด้วยนํายาฆ่าเชื้อ เช่น คด ไอโอดีน หรือไฮซาดปนา (๑:๓๐๐) แล้ววกไว้ต่างหากประมาณ ๓ อาทิตย์ เมื่อเห็นว่าแข็งแรงดีหรือไม่แสดงอาการเจ็บอย่างใด จึงปล่อยให้ปะปนกับฝูงเดิมทีมอ

๔. ฉีดยาป้องกันโรคต่างๆ

๕. ฉีดยาทุเบอร์คูลิน เข้าในผิวหนังทันที เพื่อตรวจดูว่าสุกรเป็นวัณโรค หรือปेटา เมื่อเห็นสุกรตัวที่ดูฉุนแฉ่งแสดงอาการบวม สุกรตัวนั้นเป็นวัณโรครีบแยกออกจากฝูงทันที ควรคดออกขายหรือฆ่าขาย

๖. หมั่นอาบน้ำสุกร เมื่อเห็นว่าสุกรสกปรกเกินไป เช่น เนื้อตัวเปรอะเปื้อนโคลนตม

๗. หมั่นให้ยาถ่ายพยาธิ

๘. รวงที่ได้อาหารและน้ำ ควรเป็นแบบที่สุกรยังไม่ดี

๙. สุกรธรรมดาเป็นสัตว์ที่จะกระโดดเมือเวลาให้อาหาร ถ้าสังเกตเห็นควโหนขึ้นซุ่มและไม่รับมากินอาหารทำให้ รับแยกออกจากฝูงทันที

๑๐. อัจจาระ หรือเศษอาหาร ที่เหลือ (หากมี) อย่าปล่อยให้ซุ่มวัน จัดแจงรวบรวมทิ้งเสียและทำความสะอาด การป้องกันโรคซึ่งเกิดจากอาหาร

๑. สุกรแม่ดูอ่อน ควรเพิ่มอาหารจำพวกเนื้อและซาตปนาให้มากกว่าธรรมดา

๒. ระวังอย่าให้สุกรที่อึ้งผูก

๓. อย่าให้อาหาร บุค รา เน้า หรือมกดินเหม็น

๔. ให้อาหารเท่าที่พอสุกรกินอิ่มอย่าบังคับให้กินหรือให้กินจนอิ่มเกินไป

๕. อย่าทิ้งอาหารเหลือไว้ในราง จนเน่าบูค จัดแจงล้าง ทำความสะอาดและได้ให้ใหม่

๖. ส่วนผสมของอาหาร ที่เคยให้สุกรมีอะไรบาง ต้องให้อย่างนั้นหรือเมื่อต้องการเปลี่ยนส่วนผสมใหม่ ต้องค่อยๆ เปลี่ยนทีละน้อยๆ ไม่ใช่ว่าฉุนให้อาหารชนิดหนึ่ง รวงจนเปลี่ยนอาหารหมดให้ใหม่ อีกอย่างหนึ่ง การทำเช่นทำให้สุกรระเพาะ

อย่างยังดกสุกที่เพิ่งย้ายมาใหม่ ๆ เจ็บเป็นโรคถ้าได้พิจารณาแต่งอาหารมีจุลภาวะรุ่งเป็นไขหรือไฮโมที่ตัดคายต่อวงวังให้มาก

๖. อาหารที่ไม่ได้ต้ม เช่นว่าหรือข้าวโภชนกถูกปนน้ำเสร็จแล้ว ควรรับให้สุกกรินทันที อย่างทิ้งไว้นานจะทำให้บูด

๗. เมื่อเห็นว่าอาหารอย่างไร ควรต้มกำจัดกรรมเดี่ย

๘. อาหารบางอย่างเช่นว่าข้าว คดออกจนภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ในคอกเมื่อเห็นว่ามีกลิ่นควรจะเอาออกฝังแดดให้แห้ง ถ้าให้รับจัดการทำเดี่ย

การป้องกันโรคที่เกิดจากสถานที่และสิ่งแวดล้อม

๑. มีคอกหรือเต้าให้อยู่ สะอาด ไม่ชื้นแฉะ มีหลังคากันแดดกันฝนโปร่งสว่างปราศจากฝุ่นละออง

๒. มีแสงแดดส่องถึงภายในคอกหรือบริเวณเต้า

๓. มีที่ได้อาหารเช่นรางข้าว รางน้ำ และรักษาความสะอาดไว้เสมอ

๔. ตามธรรมชาติสัตว์ชอบที่เย็น มีที่หาที่ เป็นแอ่งนอน ในที่นั้นควรได้น้ำยาฆ่าเชื้อ หรือจะก่อเป็นปูนซีเมนต์อย่างดี ได้นำไว้ให้สัตว์กรงนอนแช่บ้าง หมั่นเปิดหน้าต่างเสมอ อย่าให้สกปรกได้

๕. พยายามรักษาในคอกแต่ละบริเวณคอกให้แห้งอยู่เสมอ

๖. ที่ใดชื้นแฉะ ต้องโรยด้วยปูนขาวหรือฉีดด้วยยาฆ่าเชื้อ

๗. ที่ไหนเห็นดมควรมก๊กมเดี่ยวหรือพอที่จะชูดเป็นร่องให้ น้ำไหลไปรวมกันได้ ก็รีบจัดการทำ

๘. มีถ้ำกันนอกคอก เพื่อให้สัตว์วิ่งหรือออกก้าง

หมู่ขาดธาตุ ในอาหาร

ดกหมครอกที่ออกมาตามอด หรือรูปร่างพิการ เป็นผลเนื่องมาจากแม่ขาดธาตุวิตามินเอ.

หมู่ขาด Pantothenic (มีไนตัม) หรือและเมดัดพิษในอาหารทำให้ จะสังเกตเห็นจากการเดินยกขาสูงจากพื้นผิดปกติ (Goose-stepping)

ขาหลังของหมู่ที่อ่อนแอและเป็น อัมพาตแดงถึงการขาดธาตุบีในอาหาร

การแนะนำให้ใช้ผงซัลโฟนาไมด์ หรือวัตถุอื่นได้แก่ ก่อนแปดปีนั้นควรพิจารณาโดยรอบคอบเสียก่อน เพราะผลที่ได้รับการแต่งโดยเรียบร้อยแล้วการได้นั้นก็ไม่จำเป็น